

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ

เตรียมจัดทำรายงานประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย

สู่เวทีการประชุมโลกด้านการศึกษา ปี 2558

การสัมมนาระดับชาติ การศึกษาเพื่อปวงชน:

“บทเรียนจากอดีต ความท้าทายในปัจจุบัน ภาพอนาคต ภายหลังกปี 2558

เน้นหนักความร่วมมือสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ และทุกหน่วยงานด้านการศึกษาของชาติ

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ และเป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับริเริ่มการจัดการประชุมระดับโลกรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน เมื่อปี 2533 และการจัดการประเมินผลกึ่งทศวรรษการศึกษาเพื่อปวงชน ระยะ ๕ ปี ระหว่างปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๘ ได้จัดการสัมมนาระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2556 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ โดยมีหน่วยงานด้านการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้งสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมการประชุมฯ เพื่อร่วมกำหนดแนวทางในการจัดทำรายงานประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมโลกด้านการศึกษา ณ สาธารณรัฐเกาหลี ในปี 2558

พิธีเปิดการประชุม

ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา โดยได้กล่าวถึงภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่เข้าร่วมมือกับสหประชาชาติ และองค์การยูเนสโก ในการสนับสนุนการดำเนินการตามเป้าหมายด้านการศึกษาที่สำคัญของโลกที่

ต้องบรรลุผลภายในปี 2558 ประกอบด้วย เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งกำหนดให้เด็กทุกคนทั่วโลกจะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างน้อยระดับประถมศึกษา และการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนซึ่งเป็นพันธกรณีที่ทั่วโลกต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน นับตั้งแต่การประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประเทศไทย เมื่อปี 2533 การประชุมเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนที่เมืองดาคาร ประเทศเซเนกัล ปี 2544 เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าเด็กทุกคนทั้งที่อยู่ในสภายากลำบาก และเป็นกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ สามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงการประชุมโลกว่าด้วยการศึกษา เพื่อปวงชน เมื่อปี 2555 ที่เร่งรัดให้เกิดการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี 2558 และสนับสนุนการจัดทำวาระการศึกษาภายหลังปี 2558 นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ซึ่งหลายประเทศยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ตามที่รายงานการติดตามผลโลก เรื่องการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ปี 2555 (Global Monitoring Report) ได้เปิดเผยว่ายังคงมีเด็กจำนวน 61 ล้านคนทั่วโลกที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ประชากรจำนวน 775 ล้านคนยังคงเป็นผู้ไม่รู้หนังสือ โดยจำนวน 2 ใน 3 เป็นสตรี ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศต่างๆ จึงได้ร่วมกันจัดทำแถลงการณ์การประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน 2558 (Global Education Meeting Statement) ประกอบด้วย ประเด็นความร่วมมือที่สำคัญเพื่อเร่งรัดให้เกิดการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี 2558 ภายใต้การผลักดันเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนครั้งใหญ่ (Big Push) และการเตรียมการเพื่อจัดทำวาระการศึกษาภายหลังปี 2558

**รายงานการติดตามผลโลก เรื่องการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ปี 2555
ได้เปิดเผยว่ายังคงมีเด็กจำนวน 61 ล้านคนทั่วโลกที่ไม่ได้เรียนหนังสือ
ประชากรจำนวน 775 ล้านคนยังคงเป็นผู้ไม่รู้หนังสือ โดยจำนวน 2 ใน 3 เป็นสตรี**

การจัดการสัมมนาฯ ครั้งนี้ เป็นโอกาสที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จะได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของประเทศ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศ ในการให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการปัญหาและสิ่งท้าทายในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนที่ผ่านมาของประเทศไทย พร้อมทั้งร่วมกำหนดทิศทางและแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนให้บรรลุผลภายในปี 2558 รวมถึงวาระการพัฒนาการศึกษาภายหลังปี ๒๕๕๘ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำรายงานประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทยเพื่อนำเสนอต่อการประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาในปี 2558

การอภิปรายเรื่อง“วาระการพัฒนาภายหลังปี ๒๕๕๘ แห่งสหประชาชาติ”

นางสาวปรารถนา ดิษยทัต ผู้แทนกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเตรียมการจัดทำวาระการพัฒนาภายหลังปี 2558 ของ

สหประชาชาติ ที่เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้กล่าวถึงการประชุมโลก High-Level Panel of Eminent Persons on the Post-2015 Development Agenda ที่ได้มีการจัดทำรายงาน เรื่อง **A New Global Partnership: Eradicate Poverty and Transform Economics Through Sustainable Development** โดยได้กล่าวถึงความสำคัญที่ทั่วโลกจะต้องร่วมกันเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายร่วมกันของโลกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยส่งเสริมการสร้างงาน การรักษาสภาพแวดล้อมและการส่งเสริมสันติภาพ ความปลอดภัย ความยุติธรรม เสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนทุกระดับ ภายใต้หลักการ 5 ประการ คือ

Our Vision and Our Responsibility

“Our vision and our responsibility is to end extreme poverty in all its forms in the context of sustainable development and to have in place the building blocks of sustained prosperity for all.

The gains in poverty eradication should be irreversible. This is a global, people-centred and planet-sensitive agenda to address the universal challenges of the 21st century: promoting sustainable development, supporting job-creating growth, protecting the environment and providing peace, security, justice, freedom and equity at all levels.”

Monrovia Communique of the High-Level Panel February 1, 2013

- 1) **Leave No One Behind** วาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ภายหลังกปี 2558 ประชาชนทุกคน ทุกกลุ่มไม่ว่าเพศใด มีรายได้เท่าไร หรืออยู่ในภูมิภาคใดของโลกจะต้องได้รับโอกาสในการคุ้มครองดูแลอย่างเสมอภาค การดำเนินงานภายหลังกปี 2558 จะต้องให้ความสำคัญต่อการขจัดความยากจนทุกรูปแบบ และได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกันของความเป็นมนุษย์
- 2) **Put Sustainable at the Core** ทุกประเทศจะต้องส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้อห้หลักการ ใช้พลังงาน การขนส่ง การใช้น้ำ และการบริโภคอาหารอย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะการส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียวเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่เกิดการบริโภคพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น
- 3) **Transform Economies for Jobs and Inclusive Growth** การให้ความสำคัญต่อการดำเนินการในการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเพื่อขจัดความยากจนให้สิ้นไป และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาท้าทายจากสภาพการว่างงาน การติดต่อค้าขายที่มีความยุติธรรมและเป็นมิตร เป็นต้น
- 4) **Building Peace and Effective, Open and Accountable Public Institutions** การให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรง เพื่อนำไปสู่การสร้างสันติภาพแก่สังคม การส่งเสริมการปกครองตามหลักการธรรมาภิบาล ความโปร่งใส การละเว้นการเลือกปฏิบัติ การเสริมสร้าง

ความยุติธรรมแก่สังคม ฯลฯ โดยสิ่งดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการขจัดความยากจนและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์

- 5) **Force a new Global Partnership** ส่งเสริมความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนสำคัญของโลก โดยกำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในนโยบายของชาติและนโยบายระดับสากล เพื่อให้เกิดความร่วมมือตามหลักการความเสมอภาค ภารดรภาพ สิทธิมนุษยชนและสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาและร่วมแบ่งปันความรับผิดชอบตามศักยภาพ และผลประโยชน์ของชาติร่วมกัน

นอกจากนี้ รายงานฯ ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและการศึกษาตลอดชีวิต เนื่องจากการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของมนุษย์ และจะช่วยพัฒนามนุษย์ให้มีความคิดสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาต่างๆ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศยังได้กล่าวถึงข้อริเริ่มโลกของเลขาธิการสหประชาชาติ “Global Education First Initiative” ที่ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้เป็นเป้าหมายที่สำคัญของโลก รวมถึงการที่ประเทศไทยจะร่วมกับคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเรื่อง United Nations Development Agenda beyond 2015 ในช่วงปลายปี 2556 โดยจะมีการจัดทำแถลงการณ์กรุงเทพฯ สำหรับการประชุมข้างต้นด้วย

ดร.ปิยนุช วุฒิสอน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้บรรยายเรื่อง **วาระการพัฒนาภายหลังปี 2558 แห่งสหประชาชาติ** โดยได้กล่าวถึงเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ซึ่งได้รับการรับรองมติในการประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษในเดือนกันยายน 2543 โดยผู้นำ

โลกได้ให้ความสำคัญกับประเด็นหลักคือ มุ่งขจัดความยากจนให้หมดไปจากโลก และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน โดยในรอบ 13 ปีที่ผ่านมา ผลการพัฒนาประเทศตามเป้าหมาย MDGs ของประเทศต่างๆ ทั่วโลกจะประสบความสำเร็จพอสมควร เช่น การลดปัญหาความยากจนโดยมีจำนวนคนจนลดลง อย่างไรก็ตามแนวโน้มในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศแตกต่างกว่าในอดีตมาก และก่อให้เกิดความไม่สมดุลของระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อม ที่นำไปสู่ปัญหาสภาพเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ

ดังนั้น เป้าหมายการพัฒนาของ MDG Post-2015 จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและค้นหาแนวทางสำหรับประเทศต่างๆ เพื่อให้ตระหนักต่อสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศของโลกที่เปลี่ยนไป จากการประชุมที่กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2013 ได้กำหนดประเด็นและข้อเสนอ **Roadmap ที่เป็นลักษณะ Universal Agenda** ซึ่งประกอบด้วย 5 ประเด็นหลักที่ต้องตระหนักและยกระดับไปสู่การเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) Leave No One Behind 2) Put Sustainable Development at the Core. 3) Put Sustainable Development at the Core 4) Transform Economies for Jobs and Inclusive Growth 5) Forge a New Global Partnership.

นอกจากนี้ ดร.ปิยนุชฯ ได้กล่าวถึง การประชุม Rio+20 สหประชาชาติ ที่ได้วางกรอบแนวทางการพัฒนาสำหรับการเปลี่ยนผ่านเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ซึ่งจะสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 2015 ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยระบุให้เป็นวาระการพัฒนาภายหลังจากปี ค.ศ. 2015 (Post-2015 Development Agenda) ไว้ในเอกสารชื่อ ‘Realizing the Future We Want for All’ ซึ่งประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ สิทธิมนุษยชน (Human Rights) ความเสมอภาค (Equality) และความยั่งยืน

การประชุม Rio+20 สหประชาชาติได้วางกรอบแนวทางการพัฒนาสำหรับการเปลี่ยนผ่านเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ซึ่งจะสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 2015 ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ (Sustainable Development Goals: SDGs)

(Sustainability) ที่เน้นการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) ที่ยังไม่บรรลุ และการขจัดความยากจนได้รับความสำคัญในวาระการพัฒนาภายหลังปี 2015: การขจัดความยากจนเป็นเป้าหมายหลักและพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน และควรเป็นเป้าหมายหนึ่งของ SDGs บริบทการพัฒนาที่ยั่งยืน การขจัดความยากจนควรพิจารณาจาก (1) การเข้าถึงสินค้าและบริการสังคมขั้นพื้นฐาน (สาธารณสุข การศึกษา น้ำ และสุขอนามัย) (2) การเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจและสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ และ (3) การเข้าถึงสินทรัพย์และทรัพยากรทางธรรมชาติหรือ/และผลประโยชน์ต่างๆ

วาระการพัฒนาภายหลังปี 2558 แห่งสหประชาชาติ จะมุ่งเน้น 2 ประเด็นหลักสำคัญ คือ

- มุ่งมั่นจะขจัดความยากจนให้หมดไปจากโลก (Leave No One Behind)

- มุ่งการพัฒนาโดยตระหนักถึงมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคมและมิติสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Transform Economies Through Sustainable Development)

สำหรับแนวทางการขับเคลื่อนแนวทางการขับเคลื่อนของระบบการศึกษาไทย : เพื่อแก้ปัญหาด้านศึกษาระดับชาติและสอดคล้องเป้าหมาย MDG Post-2015 จะต้องระบุประเด็นท้าทายด้านการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา รวมถึงประเด็นการพัฒนาการศึกษาในประเด็นการพัฒนาสังคม : To protect poor, Reduce insecurity, Counter discrimination, and Promote growth สำหรับรายงาน MDG ประเทศไทยจัดทำโดยทีมงานองค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย (UN) ร่วมมือ

ประเด็น/เส้นทาง SDGs, Post 2015 ด้านการศึกษาไทย?

แนวทางการขับเคลื่อนของระบบการศึกษาไทย : เพื่อแก้ปัญหาด้านศึกษาระดับชาติและสอดคล้องเป้าหมาย MDG Post-2015

ระบุประเด็นท้าทายด้านการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา?

พิจารณาประเด็นการพัฒนาการศึกษาในประเด็นการพัฒนาสังคม : To protect poor, Reduce insecurity, Counter discrimination, and Promote growth.

กับคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็น Focal Point รวมทั้งหน่วยงานเจ้าภาพในแต่ละเรื่อง โดยในอดีตที่ผ่านมามีการจัดทำมา 2 ฉบับ คือเมื่อปี 2547 และ 2553 สำหรับแนวทางในการจัดทำ MDG 2015 กำลังอยู่ในระหว่างการปรึกษาหารือเพื่อหา Theme และเนื้อหาสาระความครอบคลุม สำหรับ MDG 2015 ต่อไป

การบรรยายเรื่อง แนวทางในการจัดทำรายงานความก้าวหน้าการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน และข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย โดย Mr.Abdul Hakeem และ Mr. Roshan Bajracharya ผู้แทนสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ

ผู้แทนสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ได้กล่าวถึง การจัดทำเอกสารรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน โดยให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อปวงชน การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต รวมทั้งประเด็นและความท้าทายที่เกิดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเร่งรัดการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานด้านการศึกษาในวาระหลังปี 2558 ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินการในการจัดทำรายงานการประเมินผลด้านการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนในระดับชาติ จะต้องคำนึงถึงหลักการดำเนินงานดังนี้

- กระบวนการที่จะต้องมีการดำเนินงานในระดับประเทศ
- การประเมินตนเองด้านความก้าวหน้าและความท้าทายของประเทศในการจัดการศึกษา
- การมองไปข้างหน้า
- การมุ่งเน้นประเด็นนโยบายที่เกี่ยวข้องและ/หรือขอบเขตระดับประเทศ
- การใช้หลักฐานอ้างอิง
- การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ มิใช่เพียงการวิเคราะห์ข้อมูลเท่านั้น
- กระบวนการแบบมีส่วนร่วมที่ได้รับความร่วมมืออย่างเข้มแข็งจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่เกี่ยวข้องที่ตั้งอยู่ภายในประเทศ โดยมีรัฐบาลเป็นผู้นำการดำเนินงาน
- ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาเข้าร่วมการทบทวนความก้าวหน้าตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทบทวนการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี 2558

- การทบทวนการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี 2558 ควรมีการต่อยอดจากผลของการประเมินผลกึ่งทศวรรษด้านการศึกษาเพื่อปวงชน (ปี 2549 – 2551)
- มีความจำเป็นต้องกลับไปทบทวนกระบวนการของการประเมินผลกึ่งทศวรรษด้านการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ความสำเร็จ ความก้าวหน้า ประเด็นและความท้าทาย รวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ รายงานและเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ควรต้องได้รับการตีพิมพ์

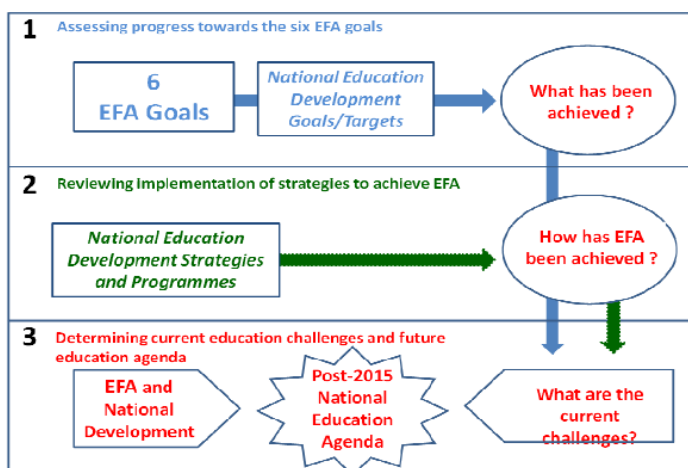
- ควรพิจารณาว่าข้อเสนอแนะที่สำคัญจากการประเมินผลกึ่งทศวรรษด้านการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนมีอะไรบ้าง?
- ข้อเสนอแนะเหล่านี้ถูกนำไปดำเนินการอย่างไร?
- ปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสำเร็จ ความล้มเหลว หรือ สถานะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆในการพัฒนาทางการศึกษาและสิ่งที่เป็นนัยสำคัญของปัจจัยเหล่านั้นต่ออนาคตของการศึกษาในประเทศไทย
- การเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาสหประชาชาติ การศึกษาเพื่อปวงชน ทศวรรษแห่งการศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และอื่นๆ

ผู้แทนสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ได้เสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการจัดทำรายงานการประเมินผลด้านการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย ซึ่งควรประกอบด้วย:

- คณะกรรมการประสานงานการศึกษาเพื่อปวงชนแห่งชาติ
- กรม/หน่วยงานรัฐบาลที่ดูแล: นโยบายและแผนการศึกษา การดูแลและการศึกษาของเด็กปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาผู้ใหญ่ การอบรมด้านการรู้หนังสือและการพัฒนาทักษะ ครูและการอบรมครู สหภาพครู การตรวจราชการการศึกษา การเงิน และอื่นๆ
- หน่วยสถิติด้านการศึกษาแห่งชาติ/ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา (EMIS)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ผู้แทนองค์กรประชาสังคมที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างเข้มแข็ง
- นักวิจัยด้านการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเพื่อปวงชน

National EFA 2015 Review Process

ระยะเวลาของการทบทวนการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชน ประกอบด้วย

ระยะที่ 1: การทบทวนและการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานของการศึกษาเพื่อปวงชน และเพื่อระบุช่องว่างของข้อมูลและสารสนเทศ ด้วยการดำเนินการต่อไปนี้

- การรวบรวมรายงานความก้าวหน้า หลักรฐานรายงานวิจัย กรณีศึกษา นโยบาย/ยุทธศาสตร์ตามเป้าหมาย และตามขอบเขตหัวข้อที่หลากหลาย
- ระบุความสำเร็จและความล้มเหลวล่าสุด ความท้าทาย การดำเนินการและมาตรการต่างๆที่สามารถเร่งรัดความก้าวหน้าของการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนระหว่างปี 2556-2558
- จัดทำแผนที่ข้อมูลเพื่อระบุช่องว่างของข้อมูลและสารสนเทศตามเป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชน

ระยะที่ 2: ออกแบบและจัดเตรียมแผนการดำเนินงานและยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างพันธมิตร และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย การดำเนินการต่อไปนี้

- พัฒนาแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสำหรับการทบทวนการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี 2558 โดยระบุกิจกรรมและกรอบระยะเวลา
- พัฒนายุทธศาสตร์เพื่อเติมเต็มช่องว่างของข้อมูล/สารสนเทศ การรวบรวมข้อมูลใหม่ กรณีศึกษา ฯลฯ
- กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและแนวโน้มอุบัติใหม่ที่อาจส่งผลต่อการศึกษาในอนาคต
- กำหนดบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบ
- จัดตั้งกลุ่มคณะทำงานตามความเหมาะสมเพื่อศึกษาค้นคว้า และเพื่อสร้างข้อมูลสารสนเทศ
- จัดทำโครงสร้างรายงานแห่งชาติให้เสร็จสมบูรณ์
- การอนุมัติแผนการดำเนินงาน

ระยะที่ 3: การเตรียมการจัดทำรายงานการทบทวนการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนปี 2558 เพื่อเตรียมจัดทำรายงานการทบทวนการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชน ภายในปี 2558 ที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ ประกอบด้วย

- การดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน
- การปฐมนิเทศ/อบรมเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการ
- การรวบรวมข้อมูล/สารสนเทศเพิ่มเติม การวิเคราะห์ข้อมูลและนโยบาย/ยุทธศาสตร์สำหรับเป้าหมายและหัวข้อต่างๆ
- ควรเน้นการวัดประเมินการแปรผัน/ความไม่เสมอภาคของเป้าหมายและตัวบ่งชี้ต่างๆ ให้มากขึ้น
- การวิเคราะห์และการปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวโน้มอุบัติใหม่ในประเทศ
- การเตรียมจัดทำรายงานฉบับร่าง
- ผลสะท้อนกลับและการปรึกษาหารือเกี่ยวกับรายงานฉบับร่าง
- การจัดทำรายงานให้เสร็จสมบูรณ์

สิ่งสำคัญที่จะต้องได้รับการประเมิน และทบทวน ประกอบด้วย

1. การประเมินความก้าวหน้าของการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน 6 ประการ

- เป็นการประเมินเชิงปริมาณมากขึ้น แต่สามารถเติมเต็มหรือเสริมด้วยกรณีศึกษา

ปวงชน (The Dakar Framework for Education for All) โดยตั้งเป้าที่จะบรรลุผลการศึกษาเพื่อปวงชนทั้ง 6 ข้อ ภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ขยายและปรับปรุงการศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะเด็กที่เปราะบางและด้อยโอกาส
2. รับประกันว่าภายในปี ค.ศ. 2015 เด็กทุกคน โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก และเด็กที่เป็นกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ สามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพ
3. รับประกันว่าความต้องการการเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ใหญ่ทั้งหมดได้รับการตอบสนองด้วยโครงการทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม
4. จัดให้มีการเข้าถึงโครงการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ใหญ่ อย่างเท่าเทียม และลดอัตราการไม่รู้หนังสือร้อยละ 50 โดยเฉพาะในกลุ่มสตรีภายในหนึ่งทศวรรษ
5. จัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษาระดับประถมและมัธยม ภายในปี ค.ศ. 2005 และทำให้เกิดความเท่าเทียมทางเพศในการศึกษา ภายในปี ค.ศ. 2015 โดยเน้นการเข้าถึงของเด็กผู้หญิงและทำให้เกิดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ
6. พัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้านและรับรองความเป็นเลิศเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ โดยเฉพาะในเรื่องการรู้หนังสือ การคำนวณตัวเลข และทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต

ต่อมา องค์การยูเนสโก และหน่วยงานสหประชาชาติอื่นๆ ได้ร่วมกันกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกยูเนสโก ประเมินผลความก้าวหน้าการจัดการศึกษาตามเป้าหมายทั้ง 6 ประการ โดยขอให้จัดทำรายงานการประเมินผลกึ่งทศวรรษการศึกษาเพื่อปวงชน (Mid-Decade Assessment on Education for All) ระยะ 5 ปี (พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๘) เพื่อยูเนสโกจะได้นำไปสังเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานประเมินผลระดับภูมิภาค ภายในปี พ.ศ. 2550 (ค.ศ. ๒๐๐๗) และประเมินผลในภาพรวมทั่วโลกใน พ.ศ. 2551 (ค.ศ. ๒๐๐๘) สำหรับ ประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการประเมินผลกึ่งทศวรรษการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย ระยะ 5 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2548 (ค.ศ. ๒๐๐๐-๒๐๐๕) โดยร่วมกับหน่วยงานหลักซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สป. และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นอกจากนี้ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อกำกับและติดตามผลการดำเนินงานประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย และคณะกรรมการประเมินผลตามเป้าหมายทั้ง 6 ประการดังกล่าวข้างต้น รวม ๗ คณะ การประเมินผลกึ่งทศวรรษการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทยระยะ 5 ปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๘ (๒๐๐๐-๒๐๐๕) ที่ผ่านมา ได้พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการในภาพรวม อาทิ

- ความเข้าใจและการตีความหมายของคำนิยามศัพท์ที่แตกต่างกันของผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งจำนวนผู้มีส่วนในการจัดการศึกษาที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อการเลือกและใช้ตัวชี้วัด และการจัดเก็บข้อมูล
- มีการแบ่งปันข้อมูลน้อย และถึงแม้ว่าจะมีการแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน ก็เป็นการยากที่จะนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน เนื่องจากเกณฑ์ในการจัดเก็บข้อมูลต่างกัน
- ขาดข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในวัยเรียนซึ่งไม่มีโอกาสเข้าเรียน

- การเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบทำให้ไม่สามารถเสนอภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นความเสมอภาคชายหญิง
- การขาดการแบ่งปันข้อมูลจากหน่วยงานที่จัดการศึกษาซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ส่งผลให้ข้อมูลที่มีอยู่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง และมีความซ้ำซ้อนกัน

อย่างไรก็ตาม องค์การยูเนสโกได้นำเสนอรายงานการประเมินผลโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ในปี 2556 โดยพบว่าความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนสู่เป้าหมายหลายๆ ข้อกำลังชะลอตัว และคาดว่าเราจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายส่วนใหญ่ของการศึกษาเพื่อปวงชนได้ภายในเวลาที่กำหนด

เป้าหมาย 1: การพัฒนาด้านการดูแลและการจัดการศึกษาเพื่อเด็กปฐมวัยยังเป็นไปอย่างล่าช้าเกินไป
ในปี 2553 เด็กอายุต่ำกว่า 5 ขวบประมาณร้อยละ 28 ยังคงทุกข์ทนจากภาวะแคะแกระ็น นอกจากนี้ เด็กทั่วโลกจำนวนน้อยกว่าครึ่งได้เข้าเรียนในระดับปฐมวัย

เป้าหมาย 2: ความก้าวหน้าเพื่อสร้างหลักประกันการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาสำหรับทุกคน กำลังชะลอตัว จำนวนเด็กทั่วโลกที่ไม่ได้เรียนหนังสือยังหยุดอยู่ที่ 61 ล้านคนในปี 2553 จากจำนวนนี้ร้อยละ 47 ไม่มีโอกาสได้เข้าโรงเรียน

เป้าหมาย 3: เยาวชนจำนวนมากยังขาดทักษะพื้นฐาน ใน 123 ประเทศที่มีรายได้ต่ำ และปานกลาง ค่อนข้างต่ำ มีเด็กอายุ 15-24 ปีที่เรียนไม่จบแม้กระทั่งระดับประถมศึกษา คิดเป็นจำนวน 1 ใน 5 ของประชากรหนุ่มสาว

เป้าหมาย 4: อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ยังคงยากที่จะบรรลุเป้าหมาย ช่วงปี 2543-2553 จำนวนผู้ใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือลดลงเพียงร้อยละ 12 และในปี 2553 ผู้ใหญ่ราวๆ 775 ล้านคนเป็นผู้ไม่รู้หนังสือ โดย 2 ใน 3 เป็นผู้หญิง

เป้าหมาย 5: ความเหลื่อมล้ำระหว่างชายหญิงปรากฏให้เห็นในหลากหลายรูปแบบ ในปี 2010 ใน 17 ประเทศยังคงมีเด็กหญิงจำนวนน้อยกว่าแก่นคนในจำนวนเด็กชายทุกๆ สิบคนที่ได้เข้าเรียนระดับประถมศึกษา ทว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของ 96 ประเทศที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการสร้างความเสมอภาคในโรงเรียนมัธยมศึกษา เด็กผู้ชายกลับมีส่วนน้อยกว่าเด็กผู้หญิง

เป้าหมาย 6: ความเหลื่อมล้ำทั่วโลกด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังคงน่าวิตก เด็กจำนวนมากถึง 250 ล้านคน ยังไม่สามารถเรียนรู้ทักษะการอ่านและเขียนขณะเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

องค์การยูเนสโกได้รณรงค์ให้ทุกประเทศจัดทำรายงานการประเมินผลว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนในระดับชาติ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมโลกด้านการศึกษา ในปี 2558 พร้อมทั้งได้จัดทำแนวทางในการประเมินผลและจัดทำรายงานการประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชน ในปี ๒๐๑๕ ให้แก่ประเทศสมาชิก โครงสร้างของเนื้อหาในรายงาน ประกอบด้วย

SUGGESTED OUTLINE OF NATIONAL EFA 2015 REVIEW REPORT

Section 1: Introduction
 Section 2: Main EFA challenges in 2000 and targets for 2015
 Section 3: Progress towards the EFA goals
 3.1 Expanding ECCE(Early Childhood Care and Education)
 3.2 Universalizing primary/basic education
 3.3 Meeting the learning needs of youths and adults
 3.4 Improving adult literacy level
 3.5 Gender parity and equality in education
 3.6 Quality of education
 Section 4: Implementation of national strategies to achieve the six EFA goals
 Section 5: Prospects for post-2015
 Annexes: Major references; detailed statistical tables; excerpts from policies/plans; etc.

บทที่ ๑: ความเป็นมา

บทที่ ๒: สิ่งท้าทายสำคัญของการจัดการศึกษา
 เพื่อปวงชนในปี 2543 และจุดมุ่งหมายในปี
 2558

บทที่ ๓: ความก้าวหน้าของการดำเนินการด้าน
 การศึกษาเพื่อปวงชน

บทที่ ๔: การดำเนินการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้าน
 การศึกษาเพื่อปวงชน

ทั้งนี้ การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป กระทรวงศึกษาธิการจะได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำรายงานการ
 ประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานด้าน
 การศึกษาของประเทศไทยในการจัดทำรายงานข้างต้น และดำเนินงานตามแนวทางและข้อเสนอของ
 องค์การยูเนสโก ต่อไป

สรุปโดย สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

www.bic.moe.go.th